ਜੇ. ਵੇਦਾਯਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਆਰ.ਐਮ. ਗੋਵਿੰਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ [2019 ਦੇ ਐਸ ਐਲ ਪੀ(ਸੀ ਆਰ ਐੱਲ.) ਨੰਬਰ 2864 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ])

ਅਗਸਤ 11, 2022

ਆਈ.ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ ਅਤੇ ਜੇ. ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1973 – ਐਸ.482 ਅਤੇ ਐਸ.300 (1) – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰ.1 ਤੋਂ 4 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਸ.482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਸ.120ਬੀ, 406, 420 ਅਤੇ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਚਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸੇ ਕਾਰਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਸ.138 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ – ਇਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਕੇਵਲ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਸ.138 ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਸ.466, 420, 120ਬੀ ਅਤੇ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵੀ ਟਰਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਬਰੀਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ, ਕੀ ਐਸ.300(1) ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਬਾਰ ਅਜਿਹੇ ਟਰਾਇਲ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ – ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ [ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ] ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ – ਇਸ ਲਈ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ – ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 – ਐਸ.138 – ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. – ਐਸ.ਐਸ.120ਬੀ, 406, 420 ਅਤੇ 34.

ਨਿਆਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ – ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ – ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਦੀ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ – ਹੋਲਡ: ਨਿਆਇਕ ਸਜਾਵਟ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੈ

1.1 ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:1.1. ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਤੱਥ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਓ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 420 ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12]1989-ਚ. 899: ਏ.ਪੀ.

1.2 ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਓ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਦਾ ਬਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 12]1999-ਬੀ

1.3 ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਮ/ਐਸ. ਕੇ.ਐਸ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਓ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਤਾਕਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਨਿਆਇਕ ਮਰਿਆਦਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ: (1) ਕੀ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਓ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ? ਜਾਂ ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਮ/ਐਸ ਕੇ.ਐਸ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਆ

ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ? (2) ਕੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਦਾ ਬਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ?

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਨੇਜਰ, ਏ.ਪੀ.ਐਸ.ਟੀ.ਆਰ.ਸੀ., ਵਿਜੈਵਾੜਾ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸਿਵਾਜੀ, (2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 135 : [2000] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 193; ਅਤੇ ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, 2002 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 1573 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਅਨਜ. (2012) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 621 : [2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1155; ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇ.ਐਸ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਬਨਾਮ ਮੁਤਿਆਲਾ ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਅਨਜ. (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1285 ਦੀ 2015) ਫੈਸਲਾ 28.09.2015; ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਗੋਰੰਤਲਾ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਅਨਜ., (2011) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 703 : [2011] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 364; ਅਤੇ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਅਨਜ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2000) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 636 : [2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 417 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2012] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1155 ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2011] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 364 ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2000] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 417 ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2000] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 193 ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

2002 ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 1573 ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰ. 2864 ਦੀ 2019.

ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 06.12.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਓ.ਪੀ. ਨੰ. 6750 ਦੀ 2017.

ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਵਾਈ. ਅਰੁਣਾਗਿਰੀ, ਪੀ. ਸੋਮਾ ਸੁੰਦਰਮ, ਜੀ. ਆਰ. ਵਿਕਾਸ, ਏ. ਐਸ. ਵੈਰਾਵਨ, ਆਰ. ਸੁਧਾਕਰਨ, ਸੁਬ੍ਰਹਮਣਿਆ ਬਾਨੂ, ਮਿਸ. ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਮਿਸ. ਪੁਸਪਿਤਾ ਬੀ., ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਟੀ. ਹਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਨਵਨੀਤ ਦੁਗਰ, ਰਘੁਨਾਥਾ ਸੇਥੁਪਤੀ ਬੀ., ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਪਦਮਨਾਬਨ, ਸੁਭਮ ਕੋਠਾਰੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੇ. ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 06.12.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ") ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ") ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 120ਬੀ, 406, 420 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ III, ਕੋਇਮਬਤੂਰ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 33 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ।

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 2011 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਕੋਇਮਬਤੂਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਾਈਟ ਖਰੀਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਕੋਇਮਬਤੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੀ.ਸੀ.ਕੇ. ਲੇਆਉਟ, ਤ੍ਰਿਚੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਕੁੱਲ 7 ਹੋਰ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਾਈਟਾਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 12.10.2006 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ 7 ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੈਸਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫਾ-ਸ਼ੇਅਰਿੰਗ ਸਮਝੌਤਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ 63,22,754/- ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਦਲੇ 09.09.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 09.09.2015 ਨੂੰ ਰੁਪਏ 87,00,000 ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਕੇ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

4. ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ 09.09.2015 ਨੂੰ ਅਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, 30.10.2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ "ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਸ.ਟੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 792 ਦੇ 2015 ਨੂੰ ਸੀ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 199 ਦੇ 2016 ਵਜੋਂ ਕੋਇਮਬਤੂਰ ਦੇ ਫਾਸਟ ਏ ਟ੍ਰੈਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ "138 ਕਾਰਵਾਈਆਂ") ਅਤੇ 07.12.2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 138 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 156(3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ

ਨੰ. III ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2015 ਦਾ ਸੀ.ਐੱਮ.ਪੀ ਨੰਬਰ 5083 ਹੋਣਾ ਕੋਇੰਬਟੂਰ 30.10.2015 ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 5 ਤੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਪਰ ਮਿਤੀ 29.01.2016 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਪਰਾਧੀ.ਓ.ਪੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਹੀ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2016 ਦਾ ਨੰਬਰ 6766 ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.5 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਏ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ. ਇਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਪਰਾਧੀ.M.P. 2016 ਦਾ ਨੰਬਰ 3891, ਜਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮਿਤੀ 24.09.2016 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 5 ਤੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰੋ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਜੁਰਮਾਂ ਲਈ 2016 ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੰਬਰ 49 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 4 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120ਬੀ, 406, 420 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ 01.10.2016 ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਚਲਾਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਡੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸਨ, ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ.ਓ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 6750 ਦੇ 2017 ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਕੰਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸੇ ਕਾਰਣ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਹਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 420, 120B ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰੀ ਜੋਖਮ ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਬਾਰ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਤੱਤ ਹੋਣ। ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਬਰੀਕਰਨ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਬਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦਾ ਭਾਵ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਅਨਜ (2012) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 621 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੈਸਰਸ ਕੇਐਸਐਲ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜਮੰਗਲ ਰੀਅਲ ਐਸਟੇਟ

ਅਤੇ ਅਨਜ (ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1285 ਦੇ 2015) ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ 28.09.2015 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 406, 120(ਬੀ) ਅਤੇ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਰਾਸਰ ਅਨਿਆਇਕ ਹਨ।

7.ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਵ ਬਨਾਮ ਗੋਰੰਤਲਾ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰਾ ਰਾਵ ਅਤੇ ਅਨਜ. (2011) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 703 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਦੇ ਗੁਣ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ **ਜੀ. ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ**, (2000) 2 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 636 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406 ਅਤੇ 420 ਅਧੀਨ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ 420 ਅਤੇ 406 ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਭਰੋਸਾ **ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। **ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:**

"35. **ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਜੀ. ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.** (2000) 2 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 636 : 2000 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** (ਕ੍ਰਿ) 513 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਮੇਂ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406/420 ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406/420 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹਾਂਗਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

36. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਵ ਬਨਾਮ ਗੋਰੰਤਲਾ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰਾ ਰਾਵ [(2011) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 703 : (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 882 : (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿ) 547] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ

20(2) ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

37. ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406/420 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 114 ਅਧੀਨ ਆਈ.ਐਸ.ਐਸ. ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਨਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

38. ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚੈੱਕ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

39. ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹਾਂਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

40. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਚੂੰਕਿ ਦੋਵਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹਾਂਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਾ ਰਾਓ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। **ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਮੈਸਰਜ਼. ਕੇ.ਐਸ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਸਨਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

9. **ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"13. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406/420 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਜ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੰਗਾ ਆਟੋਮੋਬਾਇਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਚੈੱਕ ਸਾਈਨ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗੰਗਾ ਆਟੋਮੋਬਾਇਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ 5,00,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇਕੋ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਸ਼ਵਾਨੀ ਸੂਰੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਮੁਕੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਜੂਨ 1996 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਸੂਰੀ, ਸ਼ਾਮਾ ਸੂਰੀ (ਡਾਇਰੈਕਟਰ 2), ਚਗਨਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮ.ਕੇ. ਕੰਪਨੀ ਗੌਰਵ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ। ਜਵਾਬੀ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇਨਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ 50,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡ ਵਿੱਚ. ਆਮ ਵਾਂਗ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਵਿੱਤ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰੋ, ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿਓ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਕਰੋ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਵਿੱਤ ਕੰਪਨੀ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ। ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋ ਚੈੱਕ ਸਨ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਕਟ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ 406/420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਕਿਉਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਫਾਈਲ ਕਿਉਂ ਕਰਨੀ ਪਈ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ. ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਨੋਰਥ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ. ਜਾਂਚ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਭੂਮਿਕਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਇਹ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਕੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਮ ਹਨ। ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੌਣ ਹਨ ਗੰਗਾ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੋ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਕੰਪਨੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਸੰਭਵ ਹੋ.

14. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਈਅੰਗਾ ਆਟੋਹੋਰਿਟੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਮਾਪੇ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਜਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਰੋਪਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਫਾਇਨਾਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕਮਾਤਰ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲ ਧਮਕਾ ਕੇ ਅਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਕਰਕੇ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਣਾਮ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406/420 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

15. ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 6-5-1999 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406/420 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 674 ਦੇ 1997 (ਹੁਣ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 6054 ਦੇ 1998) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਘਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਦੇ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. **ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਵ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਹੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"4. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(2) ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20(2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

"20. (2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

"300. ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।—(1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਹੀ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 221(1) ਅਧੀਨ ਵੱਖਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਧਾਰਾ 221(2) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।" ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 221 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵੱਖਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਉਪ-

ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।"

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 20(2) ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 20(2) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ", ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਵੱਖਰੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਪਰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੁਰਮ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਪਰ ਤੱਥ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਸੀ।

11. ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ, ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਧੀਨ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੰਜਾਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 406 ਅਤੇ 420 ਅਧੀਨ ਵੀ ਜੁਰਮ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਆਸਟੀਓ ਦਾਖਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਜੁਰਮ ਭਾਵ, ਈ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 420 ਅਤੇ 406 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।

12. ਸਾਗਰੇਤਾਏਹ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਐਮ/ਐਸ. ਵੀ.ਐਸ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਹਾ ਰਾਘੋਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੱਥ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਤੇ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 406 ਅਤੇ 420 ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਲਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਗਰੇਤਾਏਹ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਮਾਮਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਹਾ ਰਾਘੋਰ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 300(1)

ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵੱਖਰੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਅਭਿਯੋਗ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ **ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਸ ਗਗਰ ਸੂਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਵ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ

ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਦਾ ਬਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼. ਵੀ.ਐਸ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਐਸ ਗਗਰ ਸੂਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਵ (ਸੁਪਰਾ)** ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਅਗਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ **ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਨੇਜਰ, ਏਪੀਐਸਆਰਟੀਸੀ, ਵਿਜੈਵਾਡਾ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਸਿਵਾਜੀ**, (2001) 2 **ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.** 135, **ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.**, 2002 **ਏਅਰ ਐਸ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ** 1573 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਮਰਿਆਦਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਉਲਝਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲਈ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ:

(1) ਕੀ ਜੀ ਸਾਗਰ ਸੂਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਕੋਲਾ ਵੀਰਾ ਰਾਘਵ ਰਾਵ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਜਾਂ

ਸੰਗੀਤਾਬੇਨ ਮਹੇਂਦਰਭਾਈ ਪਟੇਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਜੋ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼. ਵੀ.ਐਸ. ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(2) ਕੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਜੁਰਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰੀਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300(1) ਦਾ ਬਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ?

13. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ

ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜਵਾਬ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ

ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate